

Қазақстан Республикасы "Электрондық үкімет" транзакциялық сервистерін жүзеге асыру бойынша Нұсқаулықты бекіту туралы

Күшін жойған

Қазақстан Республикасы Ақпараттандыру және байланыс агенттігі Төрағасының 2009 жылғы 4 желтоқсандағы № 491 Бұйрығы. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2010 жылғы 5 қаңтарда Нормативтік құқықтық кесімдерді мемлекеттік тіркеудің тізіліміне № 5982 болып енгізілді. Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Ақпарат және коммуникациялар министрінің м.а. 2016 жылғы 12 тамыздағы № 87 бұйрығымен

Ескеरту.Бұйрықтың күші жойылды – ҚР Ақпарат және коммуникациялар министрінің м.а. 2016 жылғы 12 тамыздағы № 87 бұйрығымен

"Ақпараттандыру туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 6-бабы 9-тармағына және Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2007 жылғы 30 қарашадағы № 1155-1 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасының "электрондық үкіметті" дамытудың 2008-2010 жылдарға арналған бағдарламасына сәйкес, **БҰЙЫРАМЫН:**

1. Қоса беріліп отырган Қазақстан Республикасының "электрондық үкімет" транзакциялық сервистерін жүзеге асыру бойынша нұсқаулық бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Ақпараттандыру және байланыс агенттігінің Ақпараттық технологиялар департаменті (Қ. Елеусізова) белгіленген заңнамалық тәртіпте:

1) Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде осы бұйрықты мемлекеттік тіркеуі;

2) Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде осы бұйрықты мемлекеттік тіркегеннен кейін, оны бұқаралық ақпарат құралдарында ресми түрде жариялануын қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау Қазақстан Республикасы Ақпараттандыру және байланыс агенттігі төрағасының орынбасары Е. Дүрмағамбетовке жүктелсін.

4. Осы бұйрық ресми жарияланған күнінен бастап күшіне енеді.

Төраға

K. Есекеев

К Е Л И С И Л Г Е Н :

Қазақстан

Республикасы

Ұлттық

Банкінің

терағасы

Г.

Марченко

2009 ж. 22 желтоқсан

Қазақстан Республикасы
Ақпараттандыру және байланыс
агенттігі төрағасының
2009 жылғы 4 желтоқсандағы
№ 491 бұйрығымен
бекітілген

Қазақстан Республикасының "электрондық үкімет" транзакциялық сервистерін жүзеге асыру бойынша нұсқаулығы

1. Жалпы ережелер

1. Осы Қазақстан Республикасының "электрондық үкімет" транзакциялық сервистерін жүзеге асыру бойынша нұсқаулық (бұдан әрі - Нұсқаулық) Қазақстан Республикасының "электрондық үкімет" транзакциялық сервистерінің жұмыс істей тетіктері мен шарттарын анықтайды.

2. Осы Нұсқаулықта пайдаланылатын негізгі ұғымдар:

1) мемлекеттік қызмет көрсету (бұдан әрі - МК) – Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде және Қазақстан Республикасы Президентінің актілерінде көзделген функциялар мен өкілеттіктерге негізделген, бюджет қаражаты есебінен және Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің бюджетінен (шығыстар сметасынан) қаржыландырылатын, жеке және занды тұлғалардың құқықтарын, бостандықтарын қамтамасыз етуге, занды мүдделерін қорғауға және қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған мемлекеттік қызметтер стандарттарына сәйкес жүзеге асырылатын қызмет;

2) мемлекеттік органдардың бірыңғай көліктік ортасы (бұдан әрі – МО БКО) – "электрондық үкімет" ақпараттық жүйесі мен электрондық ақпараттық ресурстарының өзара іс-қимылын қамтамасыз ету үшін арналған ведомствоаралық ақпараттық-коммуникациялық желісі;

3) Қазақстан Республикасы электрондық үкіметтің ақпараттық жүйесі (бұдан әрі – ЭҮ АЖ) – мынадай инфрақұрылымның құрамды бөліктерінен тұратын ақпараттық және коммуникациялық технологиялардың кешені:

электрондық үкімет шлюзі (бұдан әрі - ЭҮШ) – электрондық қызметтерді іске асыру шенберінде "электрондық үкімет" ақпараттық жүйелерін ықпалдастыру үшін арналған ақпараттық жүйесі;

электрондық үкімет порталы (бұдан әрі - ЭҮП) – "электрондық үкімет" құрамына кіретін мемлекеттік органдардың ақпараттық жүйелерінің электрондық қызметтеріне қол жеткізуге арналған ақпараттық жүйесі;

"электрондық үкімет" төлем шлюзі (бұдан әрі - ЭҮТШ) – жеке және заңды тұлғалардың төлемдерін жүзеге асыруда "электрондық үкімет" пен екінші деңгейдегі банктер, жеке банктік операциялардың түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар (бұдан әрі - ЕДБ), ақпараттық жүйелерінің арасындағы өзара іс-қимылдарды қамтамасыз ету үшін арналған автоматтандырылған ақпараттық жүйесі;

мемлекеттік органдардың ақпараттық жүйелері мен порталдары (бұдан әрі – МО АЖ) – бір-бірімен тікелей, сондай-ақ ЭҮТШ арқылы ықпалдасқан мемлекеттік органдардың деректер қоры мен ақпараттық жүйелері;

серверлік орталық – ықпалдасқан қауіпсіздік жүйелерімен деректерді өндеудің бірыңғай орталығы болып табылатын мемлекеттік органдардың ақпараттық-бағдарламалық құралдардың кешені;

Қазақстан Республикасының ұлттық куәландыру орталығы (бұдан әрі - ҰКО) – Қазақстан Республикасының "электрондық үкімет" қатысуышыларына қызмет көрсететін куәландыру орталығы;

4) интернет-банкинг – Интернет арқылы клиенттерге қашықтан банктік қызмет көрсету жүйесі;

5) интернет-эквайринг – Интернет желісінде орындалатын операциялар бойынша тауарлар мен қызметтерге төлем ақысы ретінде төлем карталарын қабылдауға мүмкіндік беретін электрондық коммерцияның құрамы сияқты банк-эквайер қызметі;

6) инфокиоск – халықтың әртүрлі қызметтерге өзіндік (ұйымның қызмет етуші қызметкерлерінің қатысуынсыз) төлеуіне мүмкіндік беретін ақшалай төлем ақысының терминалы;

7) "электрондық үкімет" төлем шлюзінің операторы (бұдан әрі - ЭҮТШ операторы) – "электрондық үкімет" төлем шлюзі жұмыс істеуінің қамтамасыз етуін жүзеге асыратын ұйым;

8) төлем карточкасы - мұндай карточка иесіне төлемдер, ақшалай ақша алу, валюта айырбастау және төлем карточкасының эмитентімен және оның шарттарымен анықталған басқа да операцияларды жүргізуге мүмкіндік беретін ақпараты бар электрондық терминалдар немесе басқа құрылғылар арқылы ақша алу тәсілі;

9) транзакциялық сервистерді пайдалануши - электрондық үкімет Порталында тіркелген Қазақстан Республикасының жеке немесе заңды тұлғалары;

10) транзакциялық қызметтер - пайдаланушыларға ақпаратпен өзара алмасу, төлемдерді жүргізу және ЭЦҚ пайдаланумен басқа әрекеттерді талап ететін электрондық ақпараттық ресурстарды ұсыну қызметтері;

11) төлемнің бірегей коды (бұдан әрі - ТБК) – төлем операциясының бірегей сәйкестендіргіші;

12) транзакциялық сервистерге қатысушылар – мемлекеттік органдар, ақпараттандыру саласындағы Ұлттық оператор, ЭҮТШ операторы, ЕДБ, олардың өзара іс-қимылы азаматтар мен үйымдарға электрондық қызметтерді ұсыну үдерісінде транзакциялық сервистердің жүзеге асуын қамтамасыз етеді;

13) электрондық мемлекеттік қызметтер (бұдан әрі - ЭМҚ) – ақпараттық технологияларды пайдаланумен электрондық түрде көрсетілетін мемлекеттік қызметтер;

14) электрондық цифрлық қолтаңба (бұдан әрі - ЭЦҚ) – электрондық цифрлық қолтаңба құралдарымен жасалған және электрондық құжаттың дұрыстығын, оның тиесілілігін және мазмұнының өзгермейтіндігін растайтын электрондық цифрлық нышандар терімі;

15) электрондық үкімет (бұдан әрі - ЭУ) – электрондық қызметтерді беру жөніндегі мемлекеттік органдардың жұмыс істеу тетігі;

16) ақпараттандыру саласындағы ұлттық оператор (бұдан әрі - ұлттық оператор) - Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімі бойынша құрылған, езіне мемлекеттік ақпараттық жүйелер мен мемлекеттік электрондық ақпараттық ресурстарды ықпалдастыру, ақпараттандыру саласындағы бірынғай техникалық саясатты іске асыруға қатысу жөніндегі міндеттер, "электрондық үкімет" инфрақұрылымының жобалық интеграторы функциялары жүктелген заңды тұлға

2. Транзакциялық қызметтерді жүзеге асыру

3. ЭҮТШ кері шақырылған сертификаттар тізбесін алу үшін ҰКО, ЕДБ, ЭУП және басқа МО АЖ ҰКО берілген сертификаттарды пайдаланып, SSL хаттамасы бойынша қорғалған байланыс арналары бойынша жүргізілген төлемдер бойынша ақпараттарды ЖСН-ау үшін өзара әрекеттеседі.

4. ЭҮТШ ықпалдастыру қызметін орындайды және ЕДБ төлем жүйелерінен (оның ішінде, банкоматтардан және инфокиосктерден) ЭМҚ немесе МҚ төлеу бойынша жүргізілген төлемдер бойынша ақпараттарды сақтау, өндеу және алмасуды қамтамасыз етеді.

5. ЭУП ЭҮТШ-мен өзара іс-қимылында пайдалануышыға онлайн тәртібінде қызметтерге тапсырыс беруге, сондай-ақ алдын ала төлеумен бірге, таңдап алынған қызметтерді төлеу тәсілдерін тандауға мүмкіндік береді.

6. ЭУП-ЭҮТШ байланысында халыққа қызмет көрсету орталығымен (бұдан әрі - ХҚО) өзара іс-қимылы МҚ алдын ала төлеген пайдалануышыға оны ХҚО-на тапсырыс беруге және алуға мүмкіндік береді.

7. ЭМҚ-ін немесе МҚ-ін төлеу үшін мынадай тәсілдер пайдаланылады:

- 1) интернет-эквайринг;
- 2) банктік есеп-шот;
- 3) интернет-банкинг немесе мобильді банкинг;
- 4) банкомат;
- 5) инфокиоск.

8. ЭМҚ-ті немесе МҚ-ті алу үшін мынадай сервистер пайдаланылады:

- 1) ЭУП;
- 2) ХКО;
- 3) Қоғамдық қол жеткізім пункті (бұдан әрі – ККП).

9. Қызметтерді алу және төлеу үдерістерінің жіктең бөлінуі осы Нұсқаулықтың қосымшасында келтірілген.

3. Төлемді, статикалық және басқа да ақпаратты аудару және сақтау, сондай-ақ берілетін транзакциялық қызметтерді есепке алу

10. ЭУТШ ЭУП жүргізілген төлем операциялары бойынша ақпаратты береді, сондай-ақ әрбір мемлекеттік қызметтерді жеткізушилер мен ЕДБ үшін төлем тізбелерін қалыптастыруға мүмкіндік береді.

11. Тізбелерден басқа, ЭУТШ мынадай есеп беруді қалыптастырады (сұраныс бойынша):

- 1) Бет алыстар немесе уақыт бойынша ескерумен төлемдерді өндеу статистикасын қадағалау;
- 2) Транзакциялар бойынша күнделікті, апталық және айлық жиынтық есептерін беру.

4. Транзакциялық сервистерге қатысушылардың өзара іс-қимылы

12. ЭУТШ мынадай жүйелермен өзара іс-қимыл жасайды:

1) ЭМҚ немесе МҚ үшін төлеу жүргізілген бойынша хабар алу және ТБК бойынша алдын ала төлем фактісі бойынша ақпаратты тексеру бөлігінде ЭУП;

2) онлайн тәртібінде төлем фактісі бойынша хабар алу бөлігінде ЕДБ төлем жүйелерімен;

3) кері шақырылған сертификаттар тізімін алу үшін ҰКО (CRL).

13. ЭУТШ транзакциялық сервистер қатысушыларымен өзара іс-қимыл мен үйлесімділікті қамтамасыз етуі үшін мыналар ескеріледі:

1) бірынғай телекоммуникациялық хаттамалар мен қалыптардың деректер алмасуына қатысушылардың ақпараттық өзара іс-қимылды үшін пайдалану;

2) PCI DSS стандарт бойынша ақпараттық қауіпсіздік талаптарын ЕДБ орындау.

14. ЭҮТШ ЭҮП мен ЕДБ төлем жүйелерімен өзара іс-қимылы web-қызметін (UDDI, XML, WSDL және SOAP стандарттарына сәйкес) пайдалану арқылы онлайн тәртібінде жүзеге асырылады.

15. ЭҮП және ЕДБ төлем жүйелері ЭҮТШ-мен өзара іс-қимыл кезінде хабарламаларға қол қою мен қорғалған байланыс арналарын орнату үшін цифрлық сертификаттарды пайдаланады.

16. ЭҮТШ төлем жүргізуге әрбір кіріс сұраныстарының ЭЦҚ-на тексеруді жүзеге асырады, сондай-ақ шығыс хабарламаларына өзінің ЭЦҚ-на қол қояды.

17. ЭҮТШ ҰКО берілген кері шақырылған сертификаттар тізімін пайдаланып, сертификат әрекеті мәртебесін тексеруді жүзеге асырады.

5. Авторизациялау, бірдейлестіру және ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету

18. Авторизациялау және бірдейлестіру, ақпараттық алмасудың қауіпсіздігі, сондай-ақ ашық кілттің цифрлық сертификаты базасында деректердің ЭЦҚ және шифрлеу ҰКО орнатылады.

19. Ақпаратты қорғау және ақпараттық ресурстардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету ресурстарды орталықтандырылған қорғау және ресурстарға рөлдік қол жеткізім қағидаттарына негізделген.

20. ЭҮТШ ақпараттық ресурстарының қауіпсіздігін қамтамасыз ету мен ақпаратты қорғаудың функцияларына мыналар жатады:

1) Ұлттық куәландыру орталығымен берілген сертификаттың базасында шифрлеудің ұлттық алгоритмдерін пайдаланумен құпиялық деректерді шифрлеу; ақпараттық қауіпсіздікті орталықтандырылған рөлдік әкімшілік ету

2) мүмкіндігін қамтамасыз ету;

3) қолжеткізім құқықтарын әкімшілендіру топтардың құрамын басқару қағидаттарына негізделу;

4) авторизациялау рәсімі пайдалануши немесе сыртқы жүйеге кіруші топтарға сәйкес қол жеткізім құқықтарын тағайындауды қарастырады;

5) әрбір топ рұқсат етілетін тізбені анықтайды;

6) пайдаланушылар мен сыртқы жүйелер оларға берілген сәйкес қол жеткізім құқықтары берілген ресурстарға өтініш бере алады.

Транзакциялық сервистердің жұмыс істеуін қамтамасыз ететін қатысуышылардың өзара қарым-қатынастарын реттеу

21. Транзакциялық сервистердің жұмысын қамтамасыз ететін қатысуышылар ақпараттандыру саласындағы ұлттық оператор, ЭҮТШ операторы мен ЕДБ болып табылады.

22. Қатысушылардың өзара қарым-қатынастарын реттеу ЭҮТШ жұмыс істеу негізгі ережелеріне және ақпараттандыру саласындағы ұлттық операторы мен ЭҮТШ операторы арасында жасасқан, сондай-ақ ЭҮТШ операторы мен ЕДБ арасындағы ЭМК немесе МК төлем жүргізу бойынша Типтік шарттар негізінде орындалады.

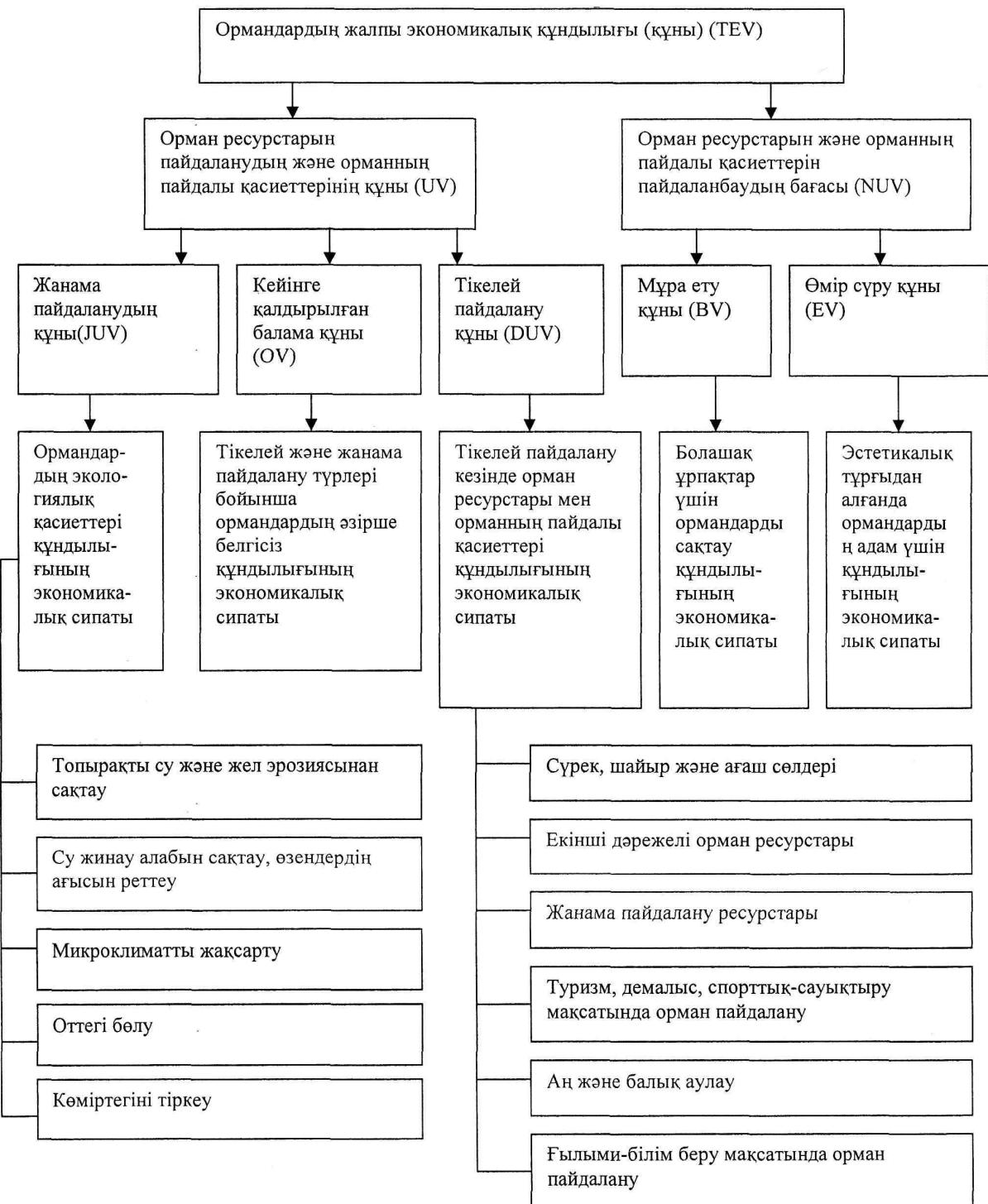
23. Мемлекеттік органдар пайдасына пайдаланушымен төлем расталғаннан кейін, ЕДБ пайдаланушиның есеп-шотынан тапсырмада көрсетілген соманы шығынға жазады. Операцияның жүргізілу фактісі бойынша ЭҮТШ операторы ЕДБ ақшаны қайтару бойынша талапты қалыптастырады.

24. Ақшаның қайтарылуы және ЭҮТШ арқылы жүргізілген операциялар бойынша мемлекеттік органдар пайдасына төлемдердің жүзеге асуын кепілдеу тәртібі транзакциялық сервистер қатысушылары арасында ЭҮТШ жұмысының Ережелері мен шарттарымен реттеледі және ЭҮТШ операторының есеп-шоты арқылы жүргізіледі.

Қазақстан Республикасы
"электрондық үкімет"
транзакциялық сервистерін
жүзеге асыру бойынша
нұсқаулығына
қосымша

Транзакциялық сервистерге қатысушылар арасындағы өзара іс-қимылдың тетіктері (қызметтерді төлеу және алу прецеденттері бойынша)

1. Интернет-эквайринг (ЭУП) көмегімен ЭМК төлеу және алу

1 сурет. Интернет-эквайринг көмегімен ЭМҚ төлеу және алу кезіндегі бірізділік диаграммасы

1 кесте. Прецедент: ЭУП-на интернет-эквайринг көмегімен ЭМҚ төлеу және алу

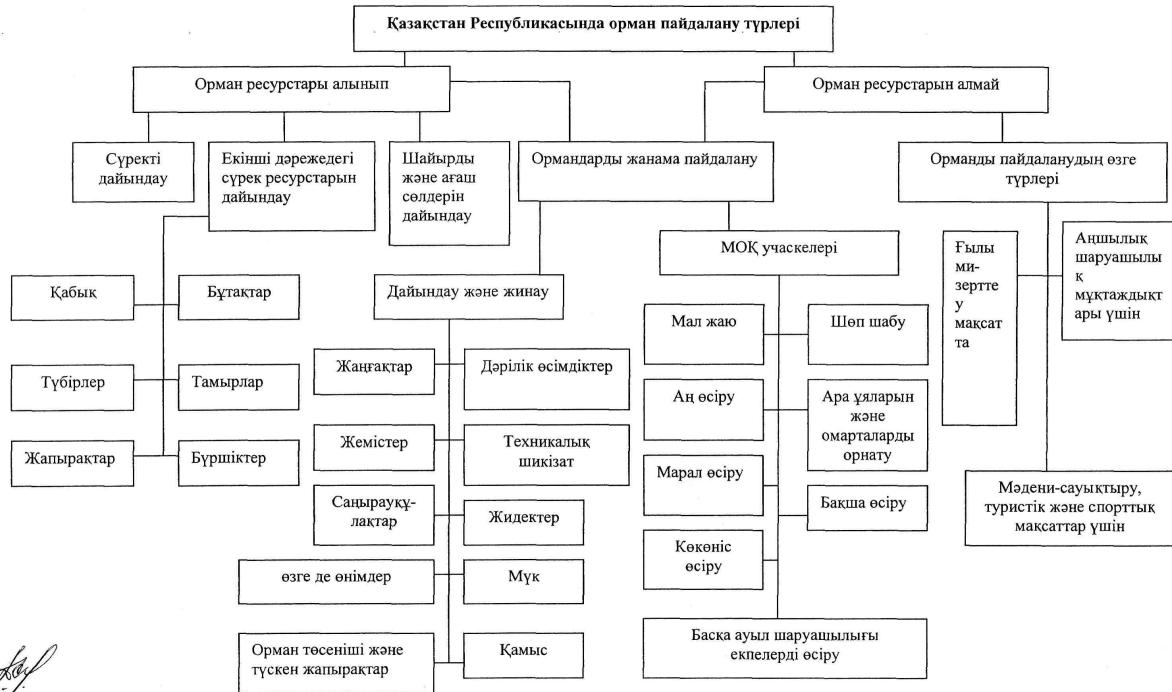
Прецедент атаяу:	ЭУП-на интернет-эквайринг көмегімен ЭМҚ төлеу және алу
------------------	--

Қысқаша сипаттама:	ЭУП қызметті таңдағаннан кейін төлем карточкасы арқылы төлем жүргізіледі. ЕДБ ЭҮТШ-не төлеудің жүргізілгені бойынша хабарлайды, кейін ЭҮТШ төлеу бойынша электрондық чекті беру арқылы пайдаланушыға хабарлайды. Жұмысы үдерісі кезінде ЭМК-а тапсырысы кезінде автоматты түрде ескерілетін төлемнің бірегей коды туындаиды. Төлем ЭУП арқылы жүзеге асырылатындықтан, пайдаланушы ЭУП шықпай-ақ ЭМК тапсырыс бере алады. Егер техникалық себептермен ЭУП бірден көрсетілмейтін болса, онда пайдаланушы алынған ТБК қолданып, оған қайтадан тапсырыс беру мүмкіндігі бар (оның ішінде ХКО арқылы).	
Катысушылар:	Пайдаланушы (Өтініш беруші)	
Арнайы талаптар		
Алғы шарттар:	Өтініш берушінің Интернет желісіне қосылған дербес компьютері бар. Өтініш беруші ҮКО берілген және тасымалдаушыда негізгі ақпараттар жазылған, сертификаты бар сәйкестендіруші картага ие. Өтініш беруші төлеу жүргізу үшін қажетті қуралдары бар ЕДБ төлем карточкасына ие.	
Кейінгі шарттар:	Өтініш беруші қызметті төледі. ЭҮТШ ЭМК төлеу бойынша ақпарат берілді. ЭУП ЭМК алуға тапсырыс алды.	
Пайдаланушы әрекеттері	Жүйенің әрекеті	Түсіндірме
1. Пайдаланушы ЭУП web-бетін ашады		
2. Пайдаланушы авторизацияның деректерін ЭУП-на жібереді		Пайдаланушы ЭУП-на кіру үшін сертификатты пайдаланады
	3. Корғалған қосылу бойынша ЭУП авторизациялау	
4. ЭМК-ін таңдау		ЭУП цифрлық сертификат көмегімен авторизациялау Пайдаланушы төлегісі келетін ЭМК таңдайды.
5. Төлем карточкасы - төлем құралын таңдау		Пайдаланушы төлем карточкасы - төлем тәсілін таңдайды
	6. ТБК-ын алуға сұранысты жөнелту	ЭҮТШ ТБК-ын алуға сұраныс жөнелту
	7. ЭҮТШ-мен корғалған қосуды құру	Қосылу ҮКО-мен берілген сертификаттарды пайдаланумен SSL хаттамасы бойынша орнатылады
	8. ТБК сұраныс	ТБК белгілеуге ЭҮТШ сұраныс орындалады
	9. ТБК құру	ЭҮТШ ТБК-ын құрады
	10. ТБК қайтару	ЭҮТШ берілген ЭМК үшін құрылған ТБК қайтарады
	11. Корғалған қосудың аяқталуы	
	12. ЭҮТШ қайта адрестеу параметрлері + ТБК	Төлем жүргізу үшін пайдаланушы анықталған параметрлермен ЭҮТШ қайта адрестелуі керек

	13. ЭҮТШ-де кайта адрестеу	ЭҮП ЭҮТШ-ЖСН, қызмет сәйкестендіргіші, төлемге сома, сондай-ақ қажетті деректемелерді жөнелтеді
	14. ЭҮТШ жүйесінде қорғалған қосуды ашу	Қорғалған қосуды қамтамасыз ету үшін SSL хаттамасы пайдаланылады
15. Төлем карточкасының параметрлері		Пайдаланушы ЭҮТШ жүйесінде өзінің төлем карточкасының нөмірін және CVC2 кодын енгізеді немесе ЭҮТШ қажет еткен жағдайда қосымша параметрлерді енгізеді
16. Пайдаланушы ЭҮТШ жүйесінде төлемді растайды		
	17. Төлемнің параметрлері бойынша акпарат ЭҮТШ-не жөнелтіледі	
	18. ЕДБ процесингтік жүйесіне авторизациялық сұранысы орындалады	Авторизациялауық сұранысы ҰКО сертификаты негізінде SSL шифрленген арна бойынша орындалады
	19. ЕДБ - де авторизациялаудың орындалуы	
	20. Авторизациялау орындалғаннан кейін – орындалу нәтижесі ЭҮТШ-не қайтарылады	Хабарлама ҰКО сертификаты негізінде SSL шифрленген арнасы бойынша жөнелтілуі тиіс
	21. ЭҮТШ авторизациялау нәтижесі жіберіледі	
	22. Төлем фактісі бойынша хабарламаны жөнелту	хабарлама қорғалған арнамен жөнелтілуі тиіс; хабарлама XML форматында жіберіледі; хабарлама барлық төлем деректемелерін қамтиды
	23. Төлем бойынша акпаратты сактау	ДК-да төлем акпаратынан басқа сақталады: * ЭҮТШ-не деректердің түсү уақыты; * ДК-да сақталатын барлық деректердің ЭЦК (ЕДК ЭЦК коса алғанда)
	24. Өндеу нәтижесі	ЭҮТШ деректерді өндеу нәтижесі бойынша қосымша акпаратты қамтиды
	25. ЭҮТШ қорғалған қосуды аяқтау	
26. Пайдаланушы ЭҮТШ-нен шығады		
27. Пайдаланушыны ЭҮП-нан қайтару жүргізіледі		

		Ч е к	қ а м т и д ы :
	28. Электрондық чекті калыптастыру	*	Ж С Н ;
		*	№ ;
		*	Ш о т т ы н ;
		*	Төлемнің сомасы мен күні;
		*	Төлем тәсілінің атавы ТБК
		* Транзакция нөмірі	
	29. Эл.чекті пайдалануышыға тапсыру		
3 0 .			
Пайдалануышы ЭМҚ төлеу бойынша электрондық чекті сақтайды			
	31. Қызметтерге тапсырыс	Пайдалануыш ТБК-мен алғынган электрондық чекті пайдаланып, ЭМҚ тапсырыс береді. ЭМҚ алу үдерісі 6- тармақта сипатталған	
3 2 .			
Пайдалануышы ЭҮП-нан шығады		ЭҮП-нан шығар кезде қорғалған қосу да жабылады	

2. Банктік есеп-шот көмегімен ЭМҚ төлеу және алу (ЭҮП)

2 сурет. Банктік есеп-шот көмегімен ЭМҚ төлеу кезіндегі бірізділік диаграммасы

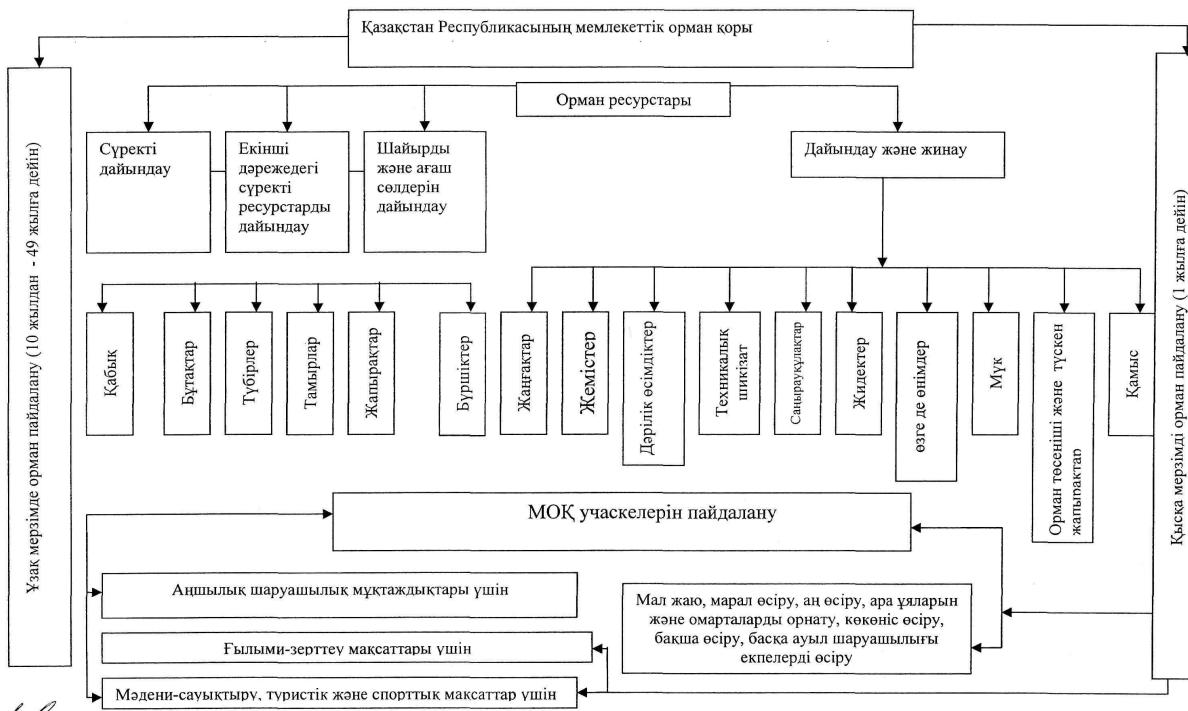
2 кесте. Прецедент: Банктік есеп-шот көмегімен ЭМҚ төлеу және алу

Прецедент атаяу:	ЭҮП бетінде банктік есеп-шот көмегімен ЭМҚ төлеу	
Қысқаша сипаттама:	<p>ЭҮП кызметті таңдағаннан кейін төлем карточкасы арқылы төлем жүргізіледі. ЕДБ төлеудің жүргізілгені бойынша ЭҮТШ хабарлайды, кейін ЭҮТШ төлеу бойынша электрондық чекті беру арқылы пайдаланушыға хабарлайды. Жұмысы үдерісі кезінде ЭМҚ алуда автоматты түрде ескерілетін төлемнің бірегей коды туындаиды. Төлем ЭҮП арқылы жүзеге асырылатындықтан, пайдаланушы ЭҮП шықпай-ақ ЭМҚ тапсырыс беру алады. Егер техникалық себептермен ЭҮП бірден көрсетілмейтін болса, онда пайдаланушы алынған ТБК қолданып, оған қайтадан тапсырыс беру мүмкіндігі бар (соның ішінде ХҚО арқылы).</p>	
Қатысуышылар:	Пайдаланушы (Өтініш беруші)	
Арнағы шарттар		
Алғышарттар:	<p>Өтініш берушінің Интернет желісіне қосылған дербес компьютері бар. Өтініш беруші ҮКО берілген және тасымалдаушыда негізгі ақпараттар жазылған, сертификаты бар сәйкестендіруші картага ие. Өтініш беруші төлеу жүргізу үшін қажетті құралдары бар ЕДБ ашық банктік есеп-шотына ие.</p>	
Кейінгі шарттар:	<p>Өтініш беруші қызметті төледі. ЭҮТШ ЭМҚ төлеу бойынша ақпарат берілді. ЭҮП ЭМҚ алуға тапсырыс алды.</p>	
Негізгі үдеріс		
Пайдаланушы әрекеттері	Жүйенің әрекеті	Түсіндірме
1. Пайдаланушы ЭҮП web-бетін ашады		
2. Пайдаланушы авторизациялаудың деректерін ЭҮП-на жібереді		Пайдаланушы ЭҮП кіру үшін цифрлық сертификатты пайдаланады
	3. Қорғалған қосылу бойынша ЭҮП авторизациялау	ЭҮП цифрлық сертификат көмегімен авторизациялау
4. ЭМҚ-ті таңдау		Пайдаланушы төлегісі келетін ЭМҚ таңдады.
5. Банктік есеп-шот – төлем құралын таңдау		Пайдаланушы банктік есеп-шот - төлем тәсілін таңдайды
6. Пайдаланушы ЭҮТШ төлеуді растайды		ЭҮП ЭҮТШ ТБК төлеуге сұранысты жөнелтеді
	7. ЭҮТШ-мен қорғалған қосуды ашу	Қосылу ҮКО-мен берілген сертификаттарды пайдаланумен SSL хаттамасы бойынша орнатылады
	8. ЭҮТШ ЭҮП қайта адрестеу параметрлерін жөнелтеді және пайдаланушыны ЭҮТШ төлеу бетінде қайта адрестейді	ЭҮТШ төлеу бетінде URL құрады және оны ЭҮП-на қайтарады
	9. ЕДБ-ті таңдау	Пайдаланушы ЭҮТШ бетінде төлеу үшін ЕДБ-ті таңдайды
	10. Банктік есеп-шот деректемелерін енгізу	Пайдаланушы өзінің банктік есеп-шот деректемелерін енгізді

	11. Төлемді жүргізуге сұранысты жөнелту	Пайдалануши ЕДБ төлем жүргізуге сұранысты жөнелтеді
	12. ЕДБ-мен қоргалған қосуды ашу	Қосылу ҮКО-мен берілген сертификаттарды пайдаланумен SSL хаттамасы бойынша орнатылады
	13. ЕДБ АБЖ сұранысын өндөу	ЕДБ АБЖ пайдаланушиның банктік есеп-шот деректемелерін дұрыстығын тексереді
	14. Код және қателердің сипаттамасы	ЕДБ қателік жағдайында ЭYTШ код пен қателік сипаттамасын қайтарады
	15. ЭYTШ транзакция референсі, күн және төлем уақытын қайтарады	ЕДБ сәтті төлеу кезінде ЭYTШ банктің бірегей коды мен күн/төлеу уақытын қайтарады
	16. ЕДБ қоргалған қосуды аяқтау	
	17. ТБК құруды және электрондық чек қалыптастыру	ЭYTШ ТБК құрады және ТБК, транзакция референсі, күн/төлем уақыты бар электрондық чек қалыптастырады
	18. Төлем бойынша ақпаратты сактау	ЭYTШ өзінің ДҚ төлеу бойынша ақпаратты сактады
	19. Чектің пайдаланушиға тапсырылуы	ЭYTШ пайдаланушиға қалыптастырылған электрондық чекті береді
20. Электрондық чекті сактау немесе баспаға шығару және ЭУП бетіне қайтару		Пайдаланушиға қарап шығу, баспаға шығару немесе электрондық чекті файлға сактау және жеке кабинет ЭУП бетіне қайтуға мүмкіндігін береді
	21. ЭYTШ қоргалған қосуды аяқтау	
22. ЭМҚ сұраныс		Пайдалануши ТБК бар, алынған электрондық чекті қолданып, ЭМҚ тапсырыс береді. ЭМҚ алу үдерісі 6 және 7-тармақтарында сипатталған
23. ЭУП-нан шығу	Коргалған қосуды жабу	Пайдалануши ЭУП-нан шығады

3. Интернет-банкинг көмегімен ЭМҚ төлеу

Қазақстан Республикасының Орман Кодексіне сәйкес мерзімдері бойынша орман пайдалануды болу

3 сурет. Интернет-банкинг немесе мобиЛЬДІ банкинг көмегімен ЭМК төлеу кезіндегі бірізділік диаграммасы

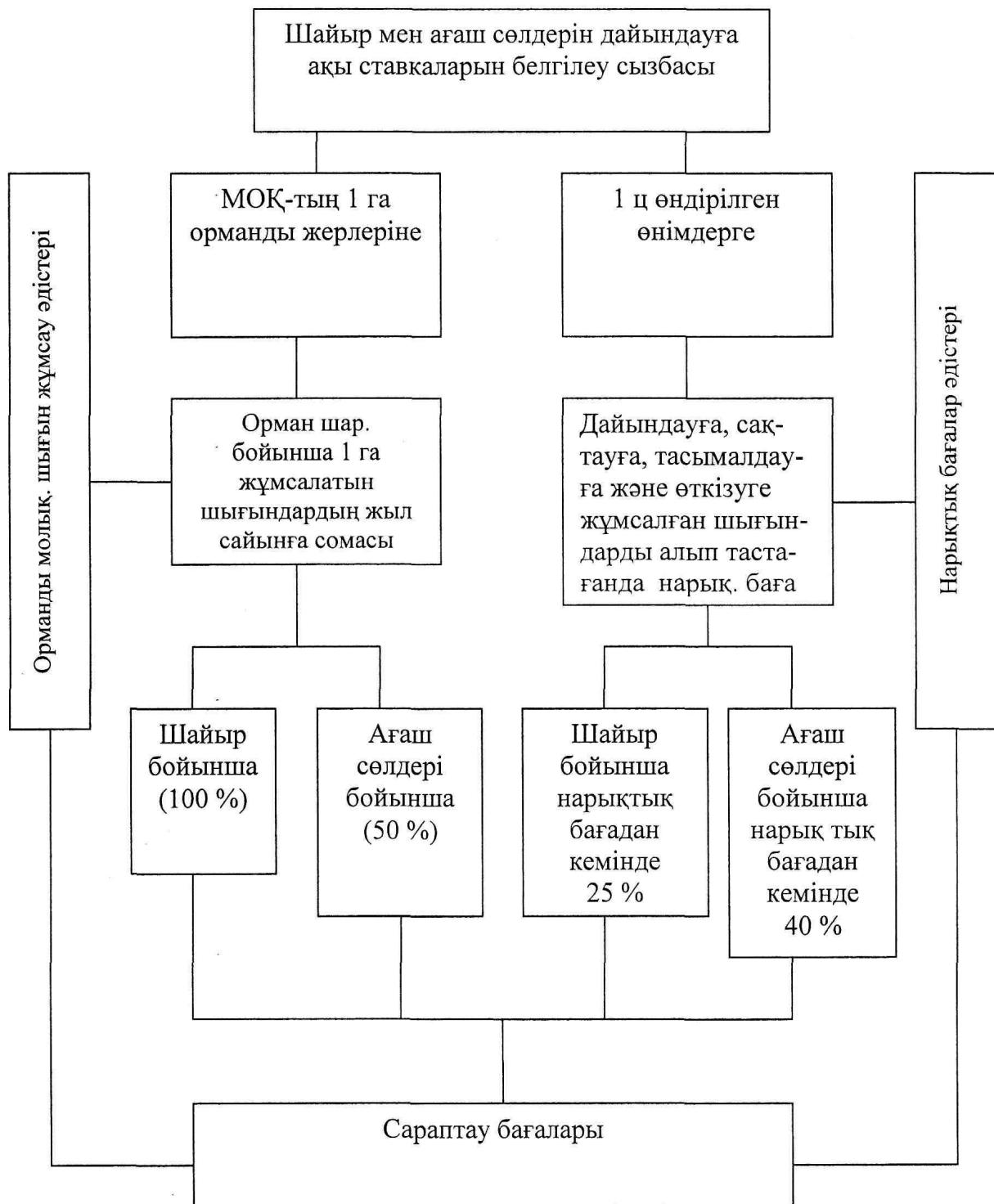
3 кесте. Прецедент: Интернет-банкинг немесе мобиЛЬДІ банкинг көмегімен ЭМК төлеу

Прецедент атауы:	Интернет-банкинг немесе мобиЛЬДІ банкинг көмегімен ЭМК төлеу (Бөлек цикл)	
Қысқаша сипаттама:	Қызыметке төлеу ЕДБ төлем жүйесінде жүзеге асырылады. Пайдаланушы ЕДБ төлем жүйесінде авторизацияланады және төлегісі келетін ЭМК таңдайды. Егер төлеу сәтті болса, онда пайдаланушы ТБК чек алады, оның көмегімен кейін ол ЭМК тапсырыс береді және алады	
Қатысуышылар:	Пайдаланушы (Өтініш беруші)	
Арналы талаптар		
Алғышарттар:	Өтініш беруші ЕДБ төлемді жүйесіне (логин/пароль, бірреттік парольдер кестесі, сертификат және басқалар) рұқсат алуға қажетті атрибуттерге және ЕДБ комиссия мен ЭМК төлеу үшін жеткілікті каржыға ие.	
Кейінгі шарттар:	Өтініш беруші ЭМК-ін төледі. ЭҮТШ ЭМК төлеу бойынша ақпарат берілді. Өтініш беруші ЭМК-ін алу үшін ТБК-ын алды.	
Негізгі үдеріс		
Пайдаланушы	Жүйе	Ескерту
1. Пайдаланушы ЕДБ төлем жүйесінің web-бетін ашады		Пайдаланушы ЕДБ төлем жүйесінің web-бетін ашады, өзінің тіркеу деректерін, сертификатты тексереді және оның дұрыстығын, енгізгісі келетін доменнің нақтылығына көз жеткізеді

2. Пайдалануши авторизациялау деректерін ЕДБ төлем жүйесіне жөнелтеді		Пайдалануши ЕДБ төлемді жүйесіне қол жеткізім үшін логин/пароль немесе сертификат, сондай-ақ кез келген ЕДБ пайдаланылатын сәйкестендіру тәсілдерін пайдаланады
	3. ЕДБ төлемді жүйесіне авторизациялау	
		ЕДБ төлемді жүйесіне осы ЕДБ пайдаланатын технология бойынша (логин/пароль, сертификат, басқа тәсілдер) авторизациялау
4. Қызметтерді таңдау		Пайдалануши төлегісі келетін ЭМҚ таңдайды
5. Төлеу құралдарын таңдау		Пайдалануши қол жеткізілімді төлем карточкасы – төлем тәсілін таңдайды
6. Пайдалануши ЕДБ төлем жүйесінің бетінде төлеуді растайды		
	7 . Авторизациялауга сұранысты орындау	
	8 . ЭҮТШ қорғалған қосуды құру	
		Қосылу ҰКО-мен берілген сертификаттарды пайдаланумен SSL хаттамасы бойынша орнатылады
	9. ТБК алуға сұраныс	ТБК құруга ЭҮТШ-не сұраныс орындалады
	10. ТБК құру	ЭҮТШ ТБК құрады
	11. ТБК қайтару	ЭҮТШ осы ЭМҚ үшін қалыптастырылған ТБК ЕДБ қайтарады
	12. Қорғалған қосуды аяқтау	
	13. Есеп бойынша авторизациялау	Банктің АБЖ немесе процесингтік жүйеге есеп бойынша авторизациялау орнатылады
	14 . ТБК пайдалануышыға жөнелтіледі	Пайдалануши ТБК-ны алады
	15. ЭҮТШ қорғалған қосу құру	Қосылу ҰКО-мен берілген сертификаттарды пайдаланумен SSL хаттамасы бойынша орындалады
	16. Төлем фактісі бойынша хабарламаны жөнелту	хабарлама қорғалған арнамен жөнелтілуі тиіс; хабарлама XML форматында жөнелтіледі; хабарлама барлық төлем деректемелерін қамтиды хабарлама ЕДБ ЭЦҚ қол койылады
	17. Төлеу бойынша ақпаратты сақтау	ДҚ-да төлем ақпаратынан басқа сақталады: * деректердің ЭҮТШ түсу уақыты; * ДҚ-да сақталатын барлық деректердің ЭЦҚ (ЕДҚ ЭЦҚ қоса)

	18. Өндөу нәтижесі	ЭҮТШ деректерді өндөу нәтижесі бойынша қосымша ақпаратты қамтиды
	19. Қорғалған қосуды аяқтау	
20. Пайдаланушы ТБК сақтайды		
21. Қорғалған қосуды аяқтау		Пайдаланушы ЭУП немесе ХҚО (т. 6 және 7) ЭМҚ алу кезінде қолдануға ТБК сақтап, банкпен жұмыс сеансын аяқтайды

4. Банкомат арқылы ЭМҚ-ті төлеу

4 сурет. Банкомат арқылы ЭМҚ төлеу кезіндегі бірізділік диаграммасы

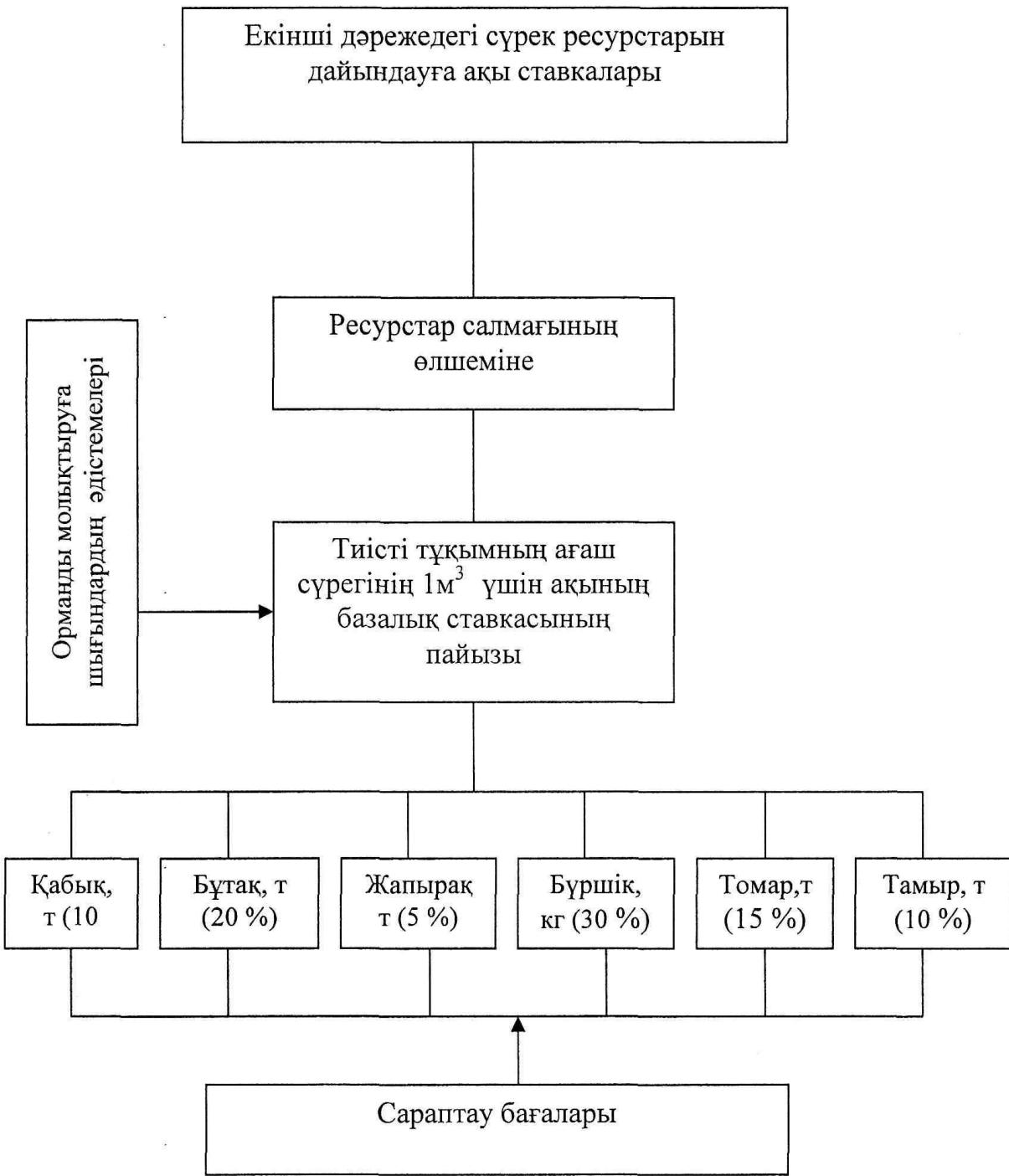
4 кесте. Прецедент: Банкомат арқылы ЭМҚ төлеу

Прецедент атауы:	Банкомат арқылы ЭМҚ төлеу (Бөлек цикл)
Қысқаша сипаттама:	Қызметтерді төлеу бөлек цикл кезінде банкомат арқылы пайдаланушымен жүзеге асырылуы мүмкін

Қатысушылар	Пайдалануши (Өтініш беруші)	
:		
Арнайы талаптар		
Алғышарттар	Өтініш берушіде банкоматка рұқсат алу үшін төлем карточкасы бар және осы төлем карточкасының PIN-кодына ие	
Кейінгі шарттар:	Өтініш беруші қызметті төледі. ЭҮТШ ЭМҚ төлегені бойынша ақпарат берілді. Өтініш беруші чекте ЭМҚ алу үшін банкоматпен берілген ТБК-ны алды	
Негізгі үдеріс		
Пайдалануши	Жүйе	Ескерту
1. Пин-кодты енгізу		Төлем карточкасының PIN-кодын енгізу арқылы банкоматта авторизациялау
2. Қызметті таңдау		Пайдалануши банкоматта "Мемлекеттік қызметтерді төлеу" арнайы операциясын таңдайды. Банкомат анықтама тәртібінде пайдаланушиға осы немесе басқа ЭМҚ қанша тұратындығын хабарлайды
3. Алушының деректерін енгізу		Егер пайдалануши банкоматка рұқсат алу үшін өз банкін пайдаланса, онда ЕДБ АБЖ клиент (оның ЖСН) бойынша ақпаратты сұрау мүмкіндігі бар, егер олай болмаған жағдайда, онда пайдаланушидан қажетті деректі – ЖСН енгізуі өтінеді
4. Төлеуді растау		
	5. Төлем карточкасы бойынша авторизациялауға сұраныс	
		Банкомат пен процесингтік орталық арасындағы қосу шифрленген арна (VPN қосу) бойынша ұйымдастырылуы қажет
	6. ЭҮТШ көрғалған қосуды күру	
		Қосылу ҰКО-мен берілген сертификаттарды пайдаланумен SSL хаттамасы бойынша орнатылады
	7. ТБК-на сұраныс	ТБК күрге ЭҮТШ сұраныс орындалады
	8. ТБК күру	ЭҮТШ ТБК күрады
	9. ТБК қайтару	ЭҮТШ осы ЭМҚ үшін қалыптастырылған ТБК қайтарады
	10. Қорғалған қосуды аяқтау	
	11. Төлем карточкасы бойынша авторизациялауды орындау	ЕДБ процесингтік жүйесінде есеп бойынша авторизациялауды орындау
	1 2 . Пайдаланушиға ТБК беріледі	Пайдалануши ТБК алады

	13. ЭҮТШ қорғалған қосу күрү	Қосылу ҰКО-мен берілген сертификаттарды пайдаланумен SSL хаттамасы бойынша орындалады
	14. Төлем фактісі бойынша хабарлама жөнелту	хабарлама корғалған арнамен жөнелтілуі тиіс; хабарлама XML форматында жөнелтіледі; хабарлама барлық төлем деректемелерін қамтиды хабарлама ЕДБ ЭЦҚ қол қойылады
	15. Төлеу бойынша ақпаратты сақтау	ДҚ-да төлем ақпаратынан басқа сақталады: * деректердің ЭҮТШ тұсы уақыты; * ДҚ-да сақталатын барлық деректердің ЭЦҚ (ЕДК ЭЦҚ қоса)
	16. Өндөу нәтижесі	ЭҮТШ-де деректерді өндөу нәтижесі бойынша қосымша ақпаратты қамтиды
	17. Қорғалған қосуды аяқтау	
18 . Пайдалануышы ТБК бар чекті сақтайды		Төлемнің сәтті жүргізілуі жағдайында Пайдалануышы авторизациялау нәтижесін және ТБК бар чек алады. Бұдан әрі ТБК бар чек ЭҮП немесе ХҚО (т. 6 және 7) ЭМК алу кезінде пайдаланылады

5. Инфокиоск арқылы ақшалай қызметтерді төлеу

5 сурет. Инфокиоск арқылы ақшалай қызметтерді төлеу

5 кесте. Прецедент: Инфокиоск арқылы ақшалай ЭМК төлеу

Прецедент атаяу:	Инфокиоск арқылы ақшалай ЭМК төлеу (Бөлек цикл)
Қысқаша сипаттама:	Қызметтерді төлеу пайдаланушымен ақшалай қабылдау терминалдары арқылы жүзеге асырылуы мүмкін
Қатысуышылар:	Пайдаланушы (Өтініш беруші)
Арнайы талаптар	
Алғышарттар:	

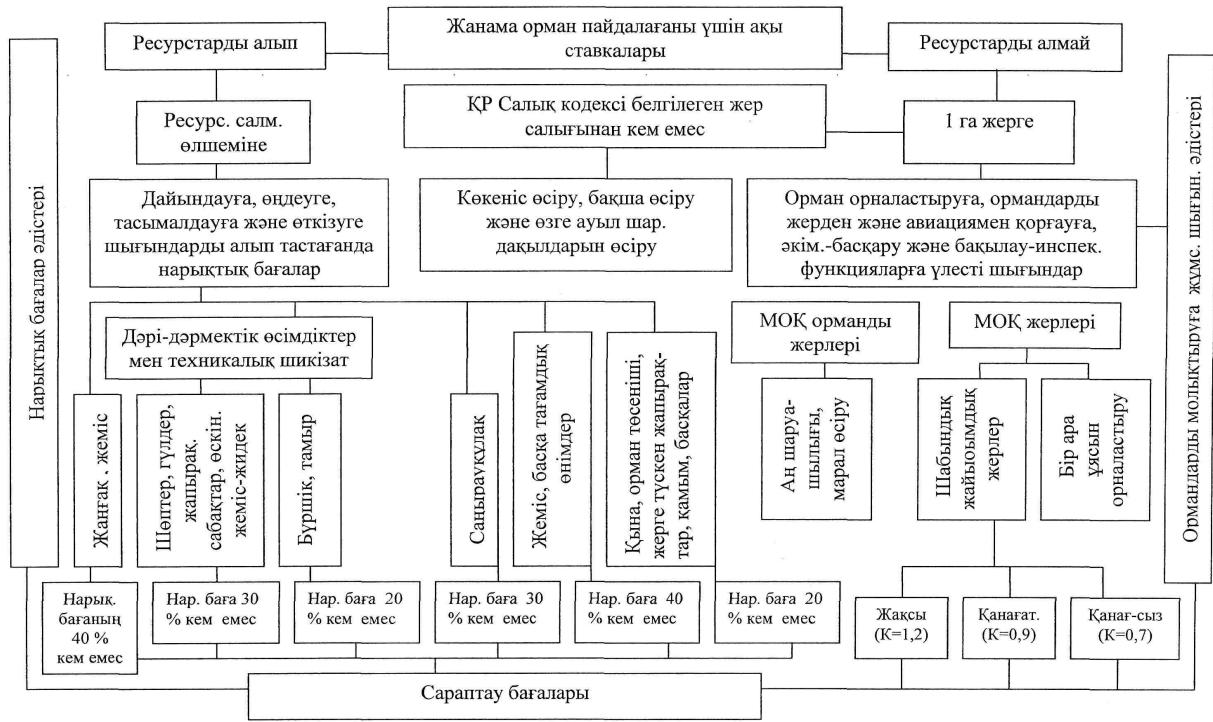
Кейінгі шарттар:	Отініш беруші қызметке төледі. ЭYTШ ЭМҚ төлегені бойынша ақпарат берілді. Отініш беруші чекте ЭМҚ алу үшін ТБК алды	
Негізгі үдеріс		
Пайдалануши	Жүйе	Ескерту
1. ЭМҚ таңдау		Пайдалануши "Мемлекеттік қызметерді төлеу" арнағы операциясын таңдайды. Терминал анықтама тәртібінде пайдаланушиға осы немесе басқа ЭМҚ қанша тұратындығын хабарлайды
2 . Пайдаланушиның деректерін енгізу		Пайдалануши төлемге қажетті деректерді – ЖСН енгізеді
	3. Авторизациялау сұранысы	Ақшалай төлеу терминалы мен процессингтік орталық арасындағы қосу шифрленген арна (VPN қосу) бойынша ұйымдастырылуы қажет
	4. ҰСАЖ корғалған қосу құралы	Қосылу ҰКО-мен берілген сертификаттарды пайдаланумен SSL хаттамасы бойынша орнатылады
	5. ҰСАЖ сұраныс жөнелту	Процессингтік жүйе пайдаланушымен енгізілген ЖСН тексеруге ҰСАЖ сұраныс жібереді
	6. ЖСН тексеру	ҰСАЖ ЖСН дұрыстығын тексереді
	7. Өндөу нәтижесін қайтару	ҰСАЖ өндөу нәтижесін процессингтік жүйеге қайтарады
	8. Қорғалған қосуды аяқтау	
	9. Енгізілген ЖСН-нің дұрыстығын/ қателігін растайды	
		ЖСН дұрыс болған жағдайында пайдалануши төлеуге өткізледі, кері жағдайда ЖСН енгізуді – қайталайды
10. Ақшалай енгізу		Пайдалануши инфокиосктің купюр қабылдауышымен ақша салады
11. Төлеуді растау		Пайдалануши төлем жүргізуге келіседі
1 2 . Авторизациялау сұранысы		
		Ақшалай төлеу терминалы мен процессингтік орталық арасындағы қосу шифрленген арна (VPN қосу) бойынша ұйымдастырылуы қажет
	13. ЭYTШ корғалған қосуды құралы	Қосылу ҰКО-мен берілген сертификаттарды пайдаланумен SSL хаттамасы бойынша орындалады
	14. ТБК сұраныс	ТБК құруға ЭYTШ сұраныс орнатылады
	15. ТБК құру	ЭYTШ ТБК құрады
	16. ТБК қайтару	ЭYTШ осы ЭМҚ үшін қалыптастырылған ТБК қайтарады

	17. Қоргалған косуды аяқтау	
	18. Төлемді авторизациялауды орындау	Авторизациялау орындалады
	19. ТБК беру	Инфокиоск ТБК алалы және оны чекте басып шығарады
20. Пайдаланушы ТБК чекті сактайты		Төлемнің сәтті жүргізілуі жағдайында Пайдаланушы авторизациялау нәтижесін және ТБК бар чек алады. Бұдан әрі ТБК бар чек ЭҮП немесе ХКО (т. 6 және 7) ЭМҚ алу кезінде пайдаланылады
	21. ЭҮТШ корғалған қосу күргү	
		Қосылу ҮКО-мен берілген сертификаттарды пайдаланумен SSL хаттамасы бойынша орындалады
	22. Төлем фактісі бойынша хабарлама беру	хабарлама корғалған арнамен жөнелтілуі тиіс; хабарлама XML форматында жіберіледі; хабарлама барлық төлем деректемелерін қамтиды хабарлама ЕДБ ЭЦҚ қол қойылады
	23. Төлеу бойынша ақпаратты сактау	ДҚ-да төлем ақпаратынан басқа сақталады: * деректердің ЭҮТШ түсү уақыты; * ДҚ-да сақталатын барлық деректердің ЭЦҚ (ЕДҚ ЭЦҚ қоса)
	24. Өндөрү нәтижесі	ЭҮТШ деректерді өндөрү нәтижесі бойынша қосымша ақпаратты қамтиды
	25. Қоргалған косуды аяқтау	

6. ЭҮП немесе ҚҚП арқылы алдын ала төленгендегі ЭМҚ-ті алу

Осы сыйбаның негізінде бірдей қағида жатыр, ерекшелігі тек интернетке қосылған компьютер арқылы ЭҮП кіру кезінде пайдаланушыны авторизациялау ЭЦҚ немесе логин/пароль, ал ҚҚП кіру кезінде тек қана логин/парольдің көмегімен жүргізіледі.

Сурет 6. ЭҮП арқылы алдын ала төленгендегі ЭМҚ-ті алу

Кесте 1. Прецедент: ЭҮП арқылы алдын ала төленген ЭМҚ-ті алу

Прецедент атауы:	ЭҮП арқылы алдын ала төленген ЭМҚ-ті алу	
Қысқаша сипаттама:	ЭҮП көмегімен алдын ала төленген ЭМҚ алу ЭМҚ таңдау және осы ЭМҚ төлеу фактісін растайтын ТБК енгізу арқылы жүзеге асырылады	
Катысушылар:	Пайдаланушы (Өтініш беруші)	
Арнайы талаптар		
Алғышарттар:	Пайдаланушы алдын ала ЭМҚ төледі және төлеу фактісін растайтын ТБК чек алды	
Кейінгі шарттар:	Өтініш беруші аныктама түрінде ЭМҚ алды, ал ТБК жойылды (ТБК пайдаланылғаны фактісін ЭҮТШ тіркеу)	
Негізгі үдеріс		
Пайдаланушы	Жүйе	Ескеरту
1. ЭҮП web-бетін ашады		Пайдаланушы ЭҮП web-бетіне кіреді
2 . Авторизациялау деректері		Пайдаланушы ЭҮП кіру үшін логин/пароль немесе ЭЦҚ енгізеді
	3. ЭҮП авторизациялау	ЭҮП бетінде логин және пароль немесе цифрлық сертификат көмегімен авторизациялау
4. ЭМҚ таңдау		Пайдаланушы тапсырыс бергісі келетін ЭМҚ таңдайды
5. Алдын ала төлеу – төлеу тәсілін таңдау		Пайдаланушы алдын ала төлеу – төлеу тәсілін таңдайды

6. ТБК енгізу		Пайдаланушы төлеудің кол жетімді тәсілдердің бірімен алынған ТБК енгізеді
	7. ТБК жөнелту	ӘҮП пайдаланушыдан ТБК алады
	8. ЭМҚ алуға сұраныс нөмірін құру	Сұраныс нөмірі бойынша алдын ала төлеуге тіркеу немесе нақты ЭМҚ жүзеге асырады
	9. Қорғалған косу құру	Қосылу ҮКО-мен берілген сертификаттарды пайдаланумен SSL хаттамасы бойынша орындалады
	10. ТБК валидациялауға сұраныс	Портал төлемнің бірегей кодын валидациялау үшін қажетті деректерді береді: * Сұраныс нөмірі; * Алушының ЖСН; * ЭМҚ коды; * ТБК
	11. ТБК валидациялауын тексеру	ӘҮТШ осы пайдаланушы ЭМҚ алдын ала төлеу жүргізді ме екенін тексереді. Егер ТБК пайдаланылған болса, онда валидациялау жүргізілмейді. Тексеру нәтижесі ӘҮТШ ЭЦҚ қол қойылады
	12. Валидациялау нәтижесі	ӘҮТШ деректерді валидациялау нәтижесі бойынша ақпаратты қамтиды
	13. Қорғалған қосуды аяқтау	
14. Сұраныс нөмірі		Пайдаланушы алдын ала төлеу жазылған бойынша ЭМҚ сұраныс нөмірін алады
	15. Пайдаланушы үшін ЭМҚ сұраныс	Пайдаланушыға берілген сұраныс нөміріне иеленетін пайдаланушы үшін ЭМҚ сұралады. ӘҮТШ беріледі: * Сұраныс нөмірі; * Төлеушінің ЖСН; * ЭМҚ коды
	16. Электрондық түрде ЭМҚ дайындалады және ӘҮП пайдаланушының жеке кабинетіне жүктеледі	
17. ЭМҚ алу		Пайдаланушы алдында төленгеннемен тең келетін сұраныс нөмірімен ЭМҚ алады
18. ЭМҚ сактау немесе баспаға шығару		Пайдаланушы құжатты баспаға шығарады немесе оны сақтайды
19. ӘҮП шығу		ӘҮП шығар кезде, қорғалған косу да жабылады

7. ХҚО арқылы алдын ала төленген МҚ-ті алу

Осы сызба ТБК чекті пайдалану арқылы ХҚО көмегімен алдын ала төленген МҚ алу үдерісін сипаттайды.

7 сурет. ХҚО арқылы алдын ала төленген МҚ-ті алу

7 кесте. Прецедент: ХҚО арқылы алдын ала төленген МҚ-ті алу

Прецедент атауы:	ХҚО арқылы алдын ала төленген МҚ алу		
Қысқаша сипаттама:	ХҚО көмегімен алдын ала төленген МҚ алу пайдаланушымен ХҚО операторына осы МҚ төленгендігі фактісін растайтын ТБК беру арқылы жүзеге асырылады		
Қатысушылар :	Пайдаланущы (Өтініш беруші) және ХҚО операторы		
Арнайы талаптар			
Алғышарттар :	Пайдаланущы алдын ала МҚ төледі және төленгендігі фактісін растайтын ТБК чек алды		
Кейінгі шарттар	Өтініш беруші анықтама түрінде ЭМҚ алды, ал ТБК жойылды (ТБК пайдаланылғаны фактісін ЭҮТШ жазу)		
Негізгі үдеріс			
Пайдаланущы	Оператор	Жүйе	Ескерту

1 . ТБК ұсынады			Пайдаланушы операторға ТБК чек көрсетеді
2 . МҚ тапсырыс береді			Пайдаланушы операторға қандай МҚ керек екендігін хабарлайды
	3 . ЭҮП авторизациялау		Оператор ЭҮП бетіне авторизациялау үшін ЭЦҚ пайдаланып кіреді
	4. Қорғалған қосу күру		"Оператор-ЭҮП" қосылуы ҰКО-мен берілген сертификаттарды пайдаланумен SSL хаттамасы бойынша орнатады
	5 . ТБК тексеруге ЭҮП сұраныс құрады		Оператор ЭҮП сервис көмегімен пайдаланушымен хабарланған ТБК тексеруге сұраныс жасайды
	6. Қорғалған қосу күру		
			"ЭҮП-ЭYTШ" қосылуы ҰКО-мен берілген сертификаттарды пайдаланумен SSL хаттамасы бойынша орнатылады
	7 . ТБК валидациялауға ЭҮП ЭYTШ-не сұраныс		ЭҮП ТБК дұрыстығын тексеруге ЭYTШ-не сұранысты жөнелтеді
	8 . ТБК валидациялау		ЭYTШ осы пайдаланушы ЭМҚ алдын ала төлеу жүргізді ме екенін тексереді. Егер ТБК пайдаланылған болса, онда валидациялау жүргізілмейді. Тексеру нәтижесі ЭYTШ ЭЦҚ кол қойылады
	9 . ТБК валидациялау нәтижесі		ЭYTШ ЭҮП беріледі және ЭYTШ деректерді валидациялау нәтижесі бойынша ақпаратты қамтиды
	10. Қорғалған қосуды аяқтау		"ЭҮП-ЭYTШ" корғалған қосуды аяқтау
	11. Төлем бойынша деректерді алу		ЭҮП операторға ұсынылған ТБК тіркеулі төлемдер бойынша мәліметтерді береді: * а л у ш ы н ы н Т А Θ ; * а л у ш ы н ы н Ж С Н ; * МҚ коды
	12. Жеке куәлікті сұрайды		Оператор пайдаланушыдан оның тұлғасын куәландыратын құжатты сұрайды
	13 . Деректердің пайдалануышыға сойкестігін тексереді		Оператор ТБК ұсынушы тұлғаның жеке куәлігімен ЭҮП алынған деректерді салыстырып, МҚ алушы мен ТБК ұсынушы бір тұлға екендігіне көз жеткізеді
	15. Осы ТБК бойынша төлемді		Сәйкестік болған жағдайда, оператор ЭҮП арқылы ЭYTШ осы ТБК бойынша төлемнің жабылуы (

	14. Төлемнің жабылуын растайды	жабуға ЭҮТШ-негін сұранысты жөнелтеді	жойылуы) бойынша растауды жөнелтеді және ЭҮП шығады
		16. Қорғалған косуды аяқтау	ЭҮП шығар кезде, "ЭҮП - оператор" қосылуы да жабылады
	17. МҚ дайындауға сұраныс қабылдайды		Оператор пайдаланушыдан МҚ алуға сұранысты қабылдайды және МҚ дайындау мерзімі бойынша пайдаланушины ескертіп, құжаттарды әзірлеуге кіріседі
18. МҚ алу			Пайдалануши МҚ дайын болу фактісі бойынша оператордан МҚ алады

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заннама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК